

Lärarhögskolan i Stockholm
Institutionen för individ,
omvärld och lärande

KURSPLAN

I1083B

Fastställd: 2005-03-14

Versionsnr: 1

Kursplanen gäller fr. o m termin V06

1(3)

SPECIALPEDAGOGIK: DÖVHET OCH HÖRSELSKADA, 10 POÄNG

**Special Education: Deafness and Hearing Impairment,
10 Credits Points / 15 ECTS**

LÄRDOK-kod: I1083B

1 BESLUT OCH RIKTLINJER

Kursen omfattar 10 poäng inom nivån 1-20 poäng och är en breddningsspecialisering i lärarprogrammet i ämnet specialpedagogik. Den kan även läsas som fristående kurs. Kursen vänder sig till studenter som ämnar arbeta med döva och hörselskadade individer från 6 års ålder och uppåt (förskola, grundskola, gymnasieskola, specialskola, vuxenutbildning).

Kursansvarig institution är Institutionen för individ, omvärld och lärande. Kursplanen är beslutad av prefekten vid Institutionen för individ, omvärld och lärande 2005-03-02 och har fastställts av Nämnden för grundutbildning, forskning och forskarutbildning vid Lärarhögskolan i Stockholm 2005-03-14.

2 FÖRKUNSKAPSKRAV

För tillträde till kursen som breddningsspecialisering i lärarprogrammet krävs att vara antagen till lärarprogrammet samt ha genomfört Grundkurs i specialpedagogik 1-10 poäng eller motsvarande.

För tillträde till kursen som fristående kurs krävs lärar-, förskollärary- eller fritidspedagogexamen eller annan högskoleexamen om minst 80 poäng samt Grundkurs i specialpedagogik 1-10 poäng eller motsvarande.

Som motsvarande bedöms specialpedagogisk inriktning i lärarprogrammet, speciallärarexamen, specialpedagogexamen eller antagen till och minst godkänt resultat från specialpedagogiska programmet 1-20 poäng.

Kursens syfte är att studenten ska utveckla kunskap om specialpedagogiska frågeställningar med fokus på individer med dövhet/hörselskada samt bidra till att studenten utvecklar sin förmåga att:

- förhindra att svårigheter p.g.a. dövhet och hörselskada uppstår i förskola och skola.
- utveckla pedagogiskt förhållningssätt till döva och hörselskadade individer och deras omgivning med fokus på kommunikation och lärande.

4 INNEHÅLL OCH UPPLÄGGNING

Kursen bygger på tvärvetenskaplig grund och innehåller olika temaområden som belyses på individ-, grupp-, organisations- och samhällsnivå.

- Dövhet och hörselskada i olika perspektiv: utvecklingspsykologiskt, medicinskt, tekniskt, socialt och genusperspektiv.
- Kunskap om hörselhabilitering och specialpedagogiskt stöd.
- Dövas och hörselskadades tvåspråkighet – teckenspråk och svenska – i varierande miljöer.
- Döva/hörselskadade med flera funktionshinder och behov av särskilt stöd.
- Medinflytande, demokrati, etnicitet, mänskliga rättigheter, minoritetsspråk.

Kursen består av ett moment om 10 poäng, varav 2 poäng VFU för studenter i lärarprogrammet alternativt fältstudier inom egen verksamhet för studenter på fristående kurs.

Under kursens gång ges studenterna möjlighet att påverka kursens innehåll och arbetsätt. Lärare och studenter ska i samråd konkretisera kursens syften och formulera mål för undervisningen.

Kursen innehåller undersökande, dokumenterande och forskningsmetodiska inslag. Kursen genomförs via föreläsningar, arbete i studiegrupp och fältstudier. Informationsteknik (IKT) med hjälp av Internet används i kursen. Vid frånvaro bestäms eventuella ersättningsuppgifter i samråd med kursansvarig. Kursvärdering är en del av kursutvecklingen. Kursen utvärderas elektroniskt.

5 EXAMINATION

Examination sker genom hemskrivning och skriftliga uppgifter. VFU/fältstudier examineras genom skriftlig och muntlig redovisning.

Som betyg på kursen i sin helhet används något av uttrycken Väl godkänd, Godkänd eller Underkänd. För att erhålla betyget Godkänd på hel kurs krävs godkänt resultat på hemskrivning och redovisning. För att erhålla betyget Väl Godkänd på hel kurs krävs godkänt resultat på hemskrivning och Väl Godkänd på redovisning. Studenter som godkänts på kursen ska på begäran erhålla kursbevis.

6 KURSLITTERATUR OCH ÖVRIGA LÄROMEDEL

Obligatorisk litteratur

- Ahlström, M. (2000). *Hörselskadade barns kommunikation och samspel* Stockholm: Stockholms Universitet, Psykologiska institutionen (250 s.). Finns på www.lhs.se/iol/publikationer/index.html
- Ahlström, M. och Svartholm, K. (1998). *Barndomshörselskadades erfarenheter och upplevelser av tvåspråkighet*. En pilotstudie. I: Ahlgren & B. Bergman (red.) Forskning om Teckenspråk XXI. Institutionen för lingvistik, Stockholms universitet. (42 s.) Kan köpas på www.ling.su.se
- Bergman, Brita & Nilsson, Anna-Lena (1999). *Teckenspråket*. I Kenneth Hyldenstam (red.), *Sveriges sju inhemska språk -ett minoritetsspråksperspektiv* (pp. 329 - 351). Lund: Studentlitteratur.
- FAS (2002). *HSFR:s etiska principer*. (12 s.)
- Heiling, K. (1999) *Teknik är nödvändigt med inte tillräckligt*. Malmö: Lärarutbildningen Malmö högskola. (190 s.).
- Lindholm, S. (1994) *Medicinsk barnaudiologi*. Lund: Studentlitteratur. (89 s.).
- Preisler, G., A-L. Tvingstedt & M. Ahlström (2003) *Skolsituationen för barn med Cochlea Implantat - ur föräldrars, lärares och assistenters perspektiv*. Rapport nr 116, Stockholms universitet, Psykologiska institutionen. (95 s.)
- Specialskolemyndigheten (2001) *ESSS-rapporten. Kartläggning av samhällets resurser för elever i specialskolan som är i behov av särskilt stort stöd*. Finns på www.spm.se
- Specialskolemyndigheten (2004) *Mottagande av särskoleelever inom specialskolan*. Finns på www.spm.se
- Svartholm, K. (1997). *Dövas tvåspråkighet*. Ur: Vårdprogram för behandling av döva barn med cochlea implantat. (8 s.)
- Svartholm, K. (1990). *Dövas två språk, språklära, svenska för döva*. Servicematerial för grundskolan för döva. (79 s.) Kan köpas via butiken på www.sit.se
- Tvingstedt A-L, Preisler, G. & Ahlström, M. (2003) *Skolplacering av barn med cochlea implantat*. Stockholms universitet, Psykologiska institutionen (105 s.)
- Wennergren, A-C. (2001) *Dialogiskt lärande för elever i hörselklass. En studie om att utveckla ett förhållningssätt*. D-uppsats. Lärarhögskolan i Stockholm. Institutionen för individ, omvärld och lärande. (50 s.) Finns på www.lhs.se/iol/publikationer.

Till detta tillkommer valbar litteratur om c:a 700 sidor som väljs i samråd med kursansvarig.